

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/86/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4217209576
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4217209576.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Borisa Minksa a JUDr. Olivera Kolenčíka, v právnej veci žalobcu: R Collectors s.r.o., so sídlom 811 02 Bratislava, Dvořákovo nábřeží 8/A, IČO: 50 094 297, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s. r. o., 811 02 Bratislava, Dvořákovo nábřeží 8A, proti žalovanému: K. Y., nar. X.X.XXXX, bytom R., K. I. XX/XXXX, občan SR, o zaplatenie 956,95 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 22. januára 2018, č. k. 8Csp/105/2017 - 55, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku o náhrade trov konania **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1.1. Okresný súd Komárno (ako súd prvej inštancie podľa § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") rozsudkom zo dňa 22. januára 2018, č. k. 8Csp/105/2017 - 55 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 956,95 eura, úrok vo výške 396,92 eura, 5,25 % úrok z omeškania ročne zo sumy 956,95 eura od 1.4.2017 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

1.2. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

1.3. Priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania vo výške 29,21 eura.

2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 2.5.2017 domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu istiny vo výške 956,95 eura, dlžného úroku z istiny vo výške 1138,65 eura, zmluvným úrokom 25,50% ročne zo sumy 956,95 eura od 1.4.2017 do zaplatenia, zákonným úrokom z omeškania vo výške 5,25 % ročne zo sumy 956,95 eura od 1.4.2017 do zaplatenia. Dňa 13.6.2017 došlo k postúpeniu pohľadávky na R Collectors s.r.o. Pôvodný žalobca žalobu odôvodnil skutkovým tvrdením, že so žalovaným dňa 23.11.2011 uzatvoril úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 1000 eur. Tento sa žalovaný zaviazal splácať v pravidelných mesačných splátkach po 30,62 eura počas 70 mesiacov. Keďže po čerpaní úveru žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, poskytnutý úver riadne a včas nesplácal ku dňu 9.6.2014 vyhlásil poskytnutý úver za predčasne splatný. Ku dňu predčasného zosplatenia pohľadávka žalobcu pozostávala z dlžnej istiny vo výške 956,95 eura, úroku vo výške 396,92 eura, poplatkov za upomienky vo výške 14,38 eura, celkom 1368,25 eura. Titulom náhrady trov konania si uplatnil náhradu zaplateného súdneho poplatku a náhradu trov právneho zastúpenia.

3. Po vykonanom dokazovaní zistil, že dňa 23.11.2011 uzatvorili strany sporu úverovú zmluvu - dostupná pôžička č. XXXXXXXXXXXX. Na základe tejto zmluvy žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 1000 eur. Tento úver sa žalovaný zaviazal splácať v 70-tich mesačných splátkach po 30,62 eura v období od 12.12.2011 do 12.9.2017. Úroková sadzba bola v zmluve dojednaná vo výške 25,50 % ročne, pričom RPMN bola v zmluve ustálená vo výške 28,70 % pri priemernej RPMN vo výške 26,10 %. Celková výška nákladov je 864,46 eura. Dátum konečnej splatnosti úveru bol stanovený na deň 12.9.2017. Neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy boli všeobecné obchodné podmienky účinné od 1.8.2011. Žalovaný zmluvné povinnosti vyplývajúce mu z úverovej zmluvy riadne neplnil, preto žalobca využil svoje právo v zmysle zmluvy o úvere o obchodných podmienok a ku dňu 9.6.2014 vyhlásil svoju pohľadávku titulom úveru za splatnú (list žalobcu zo dňa 9.6.2014, ktorú listinu vychádzajúc z predloženej kópie doručky žalovaný si prevzal dňa 12.6.2014). Žalobca svoju pohľadávku ku dňu predčasného zosplatnenia úveru vyčíslil na sumu vo výške 1368,25 eura, ktorá pozostávala z dlžnej istiny vo výške 956,95 eura, úroku vo výške 396,92 eura, poplatkov za upomienky vo výške 14,38 eura. Lehotu na zaplatenie dlžnej sumy žalobca určil na 10 dní od doručenia výzvy. Žalovaný dlžnú sumu titulom predčasne zosplatneného úveru neuhradil. Z predloženého výpisu z úverového účtu mal súd preukázané realizované transakcie na tomto účte. Žalovaný uhradil len niekoľko splátok.

4. Uviedol, že predmetom konania v tejto veci bol záväzok žalovanej, ktorý vznikol z úverovej zmluvy. I keď sporná zmluva predstavuje tzv. absolútny obchodný záväzkový vzťah (§ 261 ods. 6 písm. d/ Obchodného zákonníka) predmetná zmluva je súčasne spotrebiteľskou zmluvou a na žalovaného je potrebné hľadieť ako na spotrebiteľa, pretože pri jej uzavieraní nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Podľa názoru súdu uvedený záver vyplýva zo skutočnosti, že tzv. spotrebiteľské zmluvy (i keď sú upravené v Občianskom zákonníku) nepredstavujú osobitný zmluvný typ aplikovateľný len na občianskoprávne vzťahy, naopak príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka je potrebné aplikovať na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ bez ohľadu na to, či ide o občianskoprávny alebo obchodnoprávny vzťah (vyplýva to najmä z toho, že ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách sú systematicky zaradené vo všeobecnej časti Občianskeho zákonníka a teda nepredstavujú osobitný zmluvný typ zo záväzkovej časti). Preto na právny vzťah založený zmluvou o úvere aplikoval súd ustanovenia Obchodného zákonníka (čo sa týka konkrétnych práv a povinností) ako aj ustanovenia Občianskeho zákonníka (týkajúce sa spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv). V tejto súvislosti súd upriamuje pozornosť na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21.4.2015 (sp. zn. 3MCdo/14/2014), podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou.

5. V prejednávanej veci súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že podaná žaloba je dôvodná len sčasti a tejto nie je možné v plnom rozsahu vyhovieť. Zo skutkového tvrdenia žalobcu nepopretého žalovaným mal súd za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzavreli dňa 23.11.2011 úverovú zmluvu. Nakoľko žalovaný si svoje povinnosti vyplývajúce z uzavretej úverovej zmluvy neplnil, úver riadne a včas nesplácal, žalobca ku dňu 9.6.2014 predčasne zosplatnil úver a žalovaného vyzval na úhradu sumy zosplatneného úveru. Záväzok žalovaného, ktorý bol uplatnený v tomto konaní, žalobca vyčíslil nasledovne: dlžná istina vo výške 956,95 eura, dlžný úrok z istiny vo výške 1138,65 eura. Súd považoval za dôvodnú žalobu iba v časti istiny 956,95 eura, v časti uplatneného úroku 396,92 eura (len do vyhlásenia splatnosti). Súd tiež vyhovel žalobe v časti uplatneného úroku z omeškania zo sumy 956,95 eura počnúc odo dňa 1.4.2017 do zaplatenia, keď žalobca si úrok z omeškania uplatnil v súlade s ustanovením § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, vo výške vyplývajúcej z § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. (5,25%).

6. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na zaplatenie zmluvného úroku vo výške 25,50 % ročne z dlžnej sumy 956,95 eura ako aj zvyšnej časti dlžných úrokov (1138,65 eur mínus 396,92 eur) v tejto časti považoval žalobu za nedôvodnú, keď vychádzajúc z ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. z úradnej povinnosti prihliadol na existenciu skutočností oslabujúcich nárok veriteľa voči spotrebiteľovi. V tejto súvislosti súd dospel k záveru, že žalobca má nárok na zmluvný úrok len do času účinkov vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru (ktorej zmysel spočíva v predčasnom zosplatnení záväzku dlžníka z dôvodu porušovania zmluvných povinností dlžníkom), pretože týmto jednostranným právnym úkonom

sa pohľadávka veriteľa predčasne stáva splatnou v celom rozsahu. Vzhľadom aj na účel zmluvného úroku, ktorým je odplata za poskytnuté peňažné prostriedky, vyhlásením splatnosti úveru poskytnutého na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou, stratil žalobca právo uplatňovať si zmluvné úroky aj naďalej. Podľa názoru súdu dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov platia len do splatnosti dlhu a od splatnosti úveru je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. V danej veci žalobca pristúpil k vyhláseniu splatnosti úveru a tým treba považovať celý dlh za splatný a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania. V tejto súvislosti súd poukázal na ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého by sa zmluvné dojednanie (jeho existenciu však žalobca skutkovo netvrdil), ktoré by zaväzovalo žalovanú k plateniu zmluvných úrokov aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru odchyľovalo od zákona v neprospech spotrebiteľa, pretože by zhoršilo jeho postavenie. S poukazom na uvedené súd žalobu v časti uplatneného zmluvného úroku za obdobie odo dňa nasledujúceho po zosplatnení úveru (t.j. od 10.6.2014) do zaplatenia zamietol. Doplnil, že splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovat' zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru.

7. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdielne spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takéto konanie veriteľa neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov. Ohľadne tohto právneho názoru súd odkázal aj na rozhodovaciu prax súdov SR napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/190/2014. Súd preskúmaním uzavretej spotrebiteľskej zmluvy a všeobecných obchodných podmienok takúto dohodu medzi zmluvnými stranami nenašiel. Pokiaľ by aj takáto dohoda existovala, v zmysle § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka sa úrokom z úveru úročí len istina čerpaného úveru, a to na základe dohody zmluvných strán až do splatnosti úveru, v danom prípade do 15.1.2011, kedy bola vyhlásená predčasná splatnosť celého úveru. Prípadná dohoda zmluvných strán o tom, že splatné úroky a splatné poplatky sa dňom ich splatnosti stávajú súčasťou istiny úveru je možná, ale nie za účelom ich úročenia úrokom z úveru. Branie úroku z úroku bolo zakázané už v rímskom práve a tento zákaz pretrváva do dnešných čias, keď v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka je úrok a aj úrok z omeškania len príslušenstvom veci a nie vecou hlavnou. Tento záver súdu korešponduje aj s judikatúrou Najvyššieho súdu Českej republiky (napr. rozsudok sp. zn. 35 Odo/101/2002 z 24.3.2004) ale aj uznesením Ústavného súdu

ČR sp. zn. I. ÚS 1893/08 zo dňa 13.11.2008. Dlžný úrok z úveru je súčasťou dlžných splátok, ktorých splatnosť nastala do vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru. Po márnom uplynutí lehoty splatnosti splátok úveru a splátok úroku z úveru ako aj poplatkov splatných do vyhlásenia predčasnej splatnosti a po márnom uplynutí lehoty splatnosti predčasne splatnej istiny úveru má veriteľ dlžníka nárok už len na úrok z omeškania z dlžnej istiny, keďže omeškaním dlžníka sa odmena za úver (t.j. zmluvný úrok) nezvyšuje. Tento záver vyslovil aj Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí publikovanom pod R 59/98, podľa ktorého veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu.

8. K výroku o trovách konania súd prvej inštancie poznamenal, že podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Podľa ustanovenia § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. V predmetnej veci bol žalobca úspešný v 64,60 % a žalovaný v 35,39%, preto úspech žalobcu bol určený na 29,21%.

9. Zistený skutkový stav právne posúdil podľa ustanovení § 497, § 499, § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a/, b/, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 Zákona č. 129/2010 Z. z., o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 23a ods. 1, 2 zák. č. 634/1992 Zb., §5b, § 29b zák. č. 250/2007 Z.z., § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka (OZ).

10. Proti tomuto rozsudku v zamietajúcej časti (týkajúceho sa zmluvného úroku) podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil prvoinštančnému súdu alebo zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu a žalovaného zaviazal zaplatiť náhradu trov konania.

11. Uviedol, že vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobca zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia nepatrí. Žalobca je toho názoru, že súd sa vo svojom zhodnotení mylí.

12. Podľa názoru súdu uvedenom na str. 9 rozsudku: „Zmluvný úrok ako odplata veriteľovi za poskytnuté finančné prostriedky prislúcha len za dojednanú dobu poskytnutia úveru, čo vyplýva aj z ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka Súd je toho názoru, že dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutého úveru patria veriteľovi len do splatnosti dlhu.“

13. Vo veciach problematiky uplatňovania zmluvných úrokov po zosplatnení je spornou otázkou časového ohraničenia, do ktorého môže veriteľ požadovať zmluvné úroky. Ústavný súd Slovenskej republiky vykladá pojem zosplatnenia zánikom pôvodného záväzku, na ktorého miesto nastupuje záväzok úplne nový.

14. Odvolateľ má za to, že takýto výklad je úplne nesprávny, lebo zosplatnenie úveru spôsobuje len jedinú zmenu v záväzku, a to v lehote konečnej splatnosti a straty práva platiť v splátkach. Žiaden zákon neupravuje, že zosplatnenie úveru spôsobuje zmenu všetkých zmluvných podmienok. Práve z tohto dôvodu a logickosti výkladu Najvyššieho súdu Českej republiky sa žalobca opiera aj o judikatúru tohto súdu.

15. Alternatíva plnenia dlhu v splátkach je výhodou, ktorá je dlžníkovi poskytnutá na úkor veriteľa, keďže možno predpokladať, že záujmom veriteľa je uspokojenie celej pohľadávky v najkratšom možnom čase. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je možné označiť rôznymi synonymami, pričom v právnej praxi sa často používa pojem „strata výhody splátok“. Z vyššie uvedenej definície predčasného splatenia úveru, jeho synonymického označenia vyplýva len jeden právny záver, a to, že predčasné vyhlásenie splatnosti úveru sa týka len zmeny v lehote splatnosti úveru a straty výhody splátok, nie však ostatných dojednaných podmienok. Nejde tak o privatívnu nováciu celého záväzku.

16. Táto zmena v obsahu záväzku dohodou strán sa nazýva kumulatívna novácia. Na rozdiel od tzv. privatívnej novácie podľa ust. § 570 ObčZ, pri ktorej doterajší záväzok zaniká a je nahradený novým, sa pri kumulatívnej novácii jedná o zmenu za trvania existujúceho právneho vzťahu, spočívajúceho v

zániku určitých doterajších vzájomných práv a povinnosti a v ich nahradení novo dohodnutými vedľa už existujúcich. Doterajší záväzkový vzťah teda nezaniká; právnym dôsledkom zmeneného záväzku je jednak pôvodná právna skutočnosť, ktorá spôsobila jeho vznik, tak aj dohoda strán o zmene jeho obsahu. Zmena záväzku sa spravidla týka miesta či spôsobu plnenia, splatnosti a pod.

17. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru.

18. Súdom prezentovaná koncepcia je totiž priam absurdná a veriteľa stavia do obzvlášť, v porovnaní s dlžníkom, nevýhodného postavenia. Nielen, že veriteľ nemá v dispozícii vlastné finančné prostriedky z úveru, nakoľko ich dlžník zatiaľ nezaplatil, ale ani za toto obmedzenie nemôže poberať dohodnutý zákonný úrok. V uvedenom zákonom ustanovení sa neuvádza, že dlžník je povinný platiť úroky len do času splatnosti, ako si mylne vykladá súd nad rámec predmetného ustanovenia.

19. Medzi pojmami splnenie záväzku a splatnosť záväzku je pritom markantný rozdiel. Splatenosť záväzku predstavuje len časový moment, v ktorom má nastať ale pritom nemusí aj splnenie záväzku. V konaní bolo preukázané, že k splneniu záväzku nedošlo. Teda až splnením záväzku zaniká i akcesorický vzťah, nie len časovým bodom označujúcim moment, v ktorom dlžníkovi vznikla povinnosť dlh splatiť.

20. Podobne nevyplýva záver súdu ani z ustanovenia § 565 zákona č. 40/1964 Zb., v zmysle ktorého ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

21. Pokiaľ tak platí, že dlžník je povinný platiť zmluvný úrok vo vzťahu k jednotlivej splátke až do času jej riadneho splatenia, nie je dôvodný taký výklad, že v prípade zmeny splatnosti jednotlivej splátky (zosplatenie úveru) povinnosť platiť zmluvný úrok až do času riadnej úhrady dlžnej sumy zanikla. Veriteľ zosplatením úveru získava právo disponovať celou sumou požičaných peňazí, avšak s tým neodpadá jeho obmedzenie práva na dispozíciu s istinou úveru, nakoľko k takémuto odpadnutiu obmedzenia dôjde až celkovým splatením úveru.

22. Výklad, ktorý odbremeňuje dlžníka od platenia zmluvného úroku by bol až absurdný, keďže privodením stavu predčasného zosplatenia úveru z dôvodu porušenia povinnosti dlžníka by sa postavenie dlžníka zvýhodnilo v porovnaní s jeho postavením v prípade, ak by povinnosť neporušil. Takýto výklad tak nie je prípustný. V zosplatení úveru žalobcom totiž neboli započítané zmluvné úroky, ide len o dlžnú sumu do času zosplatenia, ku ktorej bol pripočítaný zvyšok dlžnej istiny.

23. Súd pri svojom rozhodovaní nechal do úvahy tú skutočnosť, že vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru sa týka len istiny úveru. Zmluvný úrok nebol kapitalizovaný do celkovej dlžnej sumy. Súd tak de facto napriek uzatvorenej platnej Zmluve o úvere rozhodol o zániku zmluvnej podmienky v rozpore s platnou právnou úpravou, čím žalobcu bezdôvodne ukrátil o čas zmluvnej odmeny za poskytnutie úveru.

24. Vzhľadom na citované ustanovenia zákona zastáva názor, že súd postupoval v rozsahu nad rámec zákona, keďže vyvodzoval vlastné závery opierajúc sa len o všeobecne nezáväzné rozhodnutie iného súdu, pričom je správnosť či zákonnosť v tomto prípade nebola skúmaná. Podľa uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 3/98 v dôsledku uvedeného preto štátnym orgánom Slovenskej republiky zákony upravujúce ich postavenie a právomoci neumožňujú, aby samostatne rozhodovali o konaní nad rámec zákona, t. j. mimo rozsah zákonom ustanovených právomocí.

25. Vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru veriteľom je prejavom vôle veriteľa smerujúcim k zániku povinnosti dlžníka platiť svoj dlh v splátkach a vzniku novej povinnosti, zaplatiť celý dlh jednorazovo v stanovený termín. Z tohto prejavu vôle žiadnym spôsobom nevyplýva, že veriteľ mení záväzok dlžníka v ostatných jeho právach a povinnosti. Je účelovo viazaný výlučne na termín splatenia a spôsobu splatenia úveru. Výklad zákona tým spôsobom, k akému dospel aj súd v prvostupňovom konaní, že vyhlásením predčasnej splatnosti zaniká záväzok v širšom rozsahu, t. j. aj čo do zmluvného úroku, sa neopiera tak

o vyjadrenú vôľu veriteľa, o ustanovenia zákona o zmene záväzku ustanovenia zákona o zmluvách o úvere. Poukázal na ust. § 497 ObZ, § 2 písm. d/ zákona č. 129/2010 Z. z. a § 503 ods. 3 ObZ.

26. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

27. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len "CSP") po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario CSP, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a o trovách konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správne potvrdil.

28.1. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

28.2. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 187 ods. 2 CSP).

29. Konceptia zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu v zmysle § 387 ods. 2 CSP vychádza zo situácie, že ak odvolací súd zastáva názor, že súd prvej inštancie nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, v takom prípade nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 220 CSP, ale obmedzí sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia.

30. Súd prvej inštancie v preskúmanej veci správne zistil skutkový stav veci, skutkové zistenia sú postačujúce aj pre odvolací súd, správne tiež aplikoval právne predpisy ako aj judikatúru a vo veci aj správne a v súlade so zákonom rozhodol, preto sa odvolací súd stotožňuje s presvedčivými a správnymi závermi napadnutého rozhodnutia rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí zvyšku žaloby, uvedenými v jeho odôvodnení.

31. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

32. Na margo vecnej správnosti odvolaním napadnutého rozsudku odvolací súd dodáva, že zmluvný úrok je plnenie, ktoré má akcesorickú povahu a je spojený s istinou úveru, od ktorej závisí aj samotný zmluvný úrok. Zmluvný úrok je vlastne odmena veriteľa za poskytnutie finančných prostriedkov dlžníkovi. Ak teda veriteľ poskytne dlžníkovi úver, má nárok na vrátenie poskytnutej sumy úveru ako aj právo na zmluvné úroky, ak sa tak s dlžníkom dohodli, a to v dohodnutej výške. Úrok z omeškania je však odlišným právnym inštitútom oproti úroku z úveru a je definovaný v ustanovení § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého "Ak ide o omeškание s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis".

33. V preskúmanej veci predmetom odvolania bol úrok z úveru vo výške 25,5% ročne zo sumy 956,95 eura od 1.4.2017 ako aj zvyšku nepriznaných úrokov (uplatnené úroky kapitalizované vo výške 1138,65 eura a priznaná suma 396,92 eura), čo vyplýva z vykonaného dokazovania prvoinštančného súdu, teda bolo potrebné posúdiť, či žalobca ako veriteľ, ktorý zosplatnil úver, má naďalej po zosplatnení nárok na zmluvné úroky.

34. Splatením úveru sa rozumie vrátenie úveru veriteľovi aj s úrokmi z úveru, ak boli dohodnuté medzi veriteľom a dlžníkom, pričom úroky z úveru treba chápať ako odplatu za poskytnutý úver. Zosplatením úveru je však treba rozumieť určenie splatnosti celého dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach. Pri zosplatení úveru s dohodnutými úrokmi z úveru teda dochádza k zrušeniu povinnosti splácať dlh v splátkach, v ktorých boli zakomponované úroky z úveru a veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie istiny úveru, vrátane úrokov z úveru, ktoré boli kapitalizované ku dňu zosplatenia úveru. Veriteľ má tak právo získať hneď späť požičanú peňažnú sumu a dlžník, v danom prípade spotrebiteľ, už nemá žiaden právny titul na to, aby mal naďalej veriteľom poskytnuté finančné prostriedky a veriteľ už nemá právo, aby si voči dlžníkovi uplatňoval nárok na úroky z úveru, ktoré by mu patrili, keby ich naďalej mal u seba dlžník, v danom prípade spotrebiteľ. Odvolací súd zastáva právny názor, že po zosplatení úveru už veriteľ nemá nárok na úroky zo splátok úveru po zosplatení, keďže od zosplatenia úveru nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

35. Ak teda spotrebiteľ už po zosplatení úveru nemá právny titul mať u seba peňažné prostriedky z úveru, potom už ani nie je dôvod na to, aby dodávateľ (veriteľ) inkasoval úroky z úveru, ktoré by mu patrili len vtedy, ak by ich oprávnené mal a užíval ich dlžník (spotrebiteľ). V opačnom prípade by došlo k ústavne nekonformnému a nezákonnému stavu, kedy by sa de facto popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku (zosplatenie úveru) a veriteľ by mal právo na úroky, ako keby k zmene záväzku nedošlo, avšak spotrebiteľ by nemal garantované žiadne práva, ktoré by mu vyplývali zo zmluvy pred takouto zmenou.

36. Jednorazovým zosplatením úveru zo strany dodávateľa vzniká spotrebiteľovi povinnosť vrátiť celú sumu poskytnutého úveru, navýšenú o úroky ku dňu zosplatenia a ak sa potom (po zosplatení) spotrebiteľ omešká s plnením, má dodávateľ (veriteľ) nárok len na z omeškania zo sumy uvedenej v zosplatení.

37. Odvolací súd ďalej poznamenáva, že ak by došlo k dohode medzi dodávateľom (veriteľom) a spotrebiteľom (dlžníkom) o tom, že spotrebiteľ má popri úrokoch z omeškania platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky z úveru od zosplatenia až do splatenia úveru, takáto dohoda by spôsobovala značnú nerovnováhu na škodu spotrebiteľa, ktorého postavenie by výrazne zhoršovala a tak by vyvolávala hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany, ktorou spotrebiteľ nesporne je. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi stranami sporu. Na tomto výklade sa ustálila aj súdna prax nič na tom nemení ani citované ustanovenie § 6 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, o ktoré opiera svoje odvolanie žalobca, podľa ktorého spotrebiteľ má povinnosť uhradiť úrok za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia. Tento výklad považuje za ústavne akceptovateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (pozri uznesenie IV. ÚS 476/2012-14 zo dňa 18. septembra 2012).

38. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietavej časti výroku rozsudku zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má podklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

39. K tvrdeniam veriteľov, že žalobca má nárok na odplatu v podobe riadnych úrokov dohodnutých v zmluve v zmysle Obchodného zákonníka odvolací súd poznamenáva, že toto právo mu nebolo upreté, pokiaľ ide o dohodnuté úroky do zosplatenia istiny, avšak iná je situácia pokiaľ ide o nárok na úroky z úveru po zosplatení úveru, na ktoré už nárok nemá, keďže úrok z úveru je cena peňažných prostriedkov, ktoré poskytovateľ úveru dáva do dispozície toho, kto úver prijíma na dohodnutú dobu, a teda ak dôjde k zosplateniu úveru, dochádza tým aj k zmene v obsahu tohto záväzkového vzťahu ohľadne dohodnutej doby, a práve preto už nemôže veriteľ požadovať úroky z úveru po zosplatení, ale má nárok len na úroky z úveru do zosplatenia úveru, keďže na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy majú použiť ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keby sa mali použiť normy obchodného práva, v danom prípade Obchodného zákonníka.

40. Aj podľa rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. apríla 2015, sp. zn. 3MCdo 14/2014 "Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj

keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou."

41. Odvolací súd poukazuje na obdobnú právnu argumentáciu vyslovenú v rozhodnutiach napr. KS v Prešove č.k. 6Co/190/2014 zo dňa 30. 06. 2015, alebo KS v Banskej Bystrici č.k. 15Co/40/2015 zo dňa 28. 7. 2015.

42. Vzhľadom k hore uvedeným právnym záverom odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby a výroku o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

43. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP) odvolací súd nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, pretože mu v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trov nevznikli.

44. Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP a § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).